

الگوی مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز (رویکرد نظریه زمینه بنیان)

جعفر دشتی

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران
j.dashti.acc.phd@gmail.com

عسگر پاک مرام

دانشیار، گروه حسابداری، واحد بناب، دانشگاه آزاد اسلامی، بناب، ایران. (نویسنده مسئول)

Pakmaram@bonabiau.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۲۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۹

چکیده

هدف این پژوهش ارائه الگوی کارآمد مدیریت درآمد و هزینه‌های شهرداری تبریز با استفاده از رویکرد کیفی (نظریه داده بنیاد) می‌باشد. ابزار گردآوری اطلاعات، مصاحبه نیمه ساختار یافته با خبرگان بوده و به این منظور در بخش کیفی با استفاده از رویکرد نمونه‌گیری هدفمند (گلوله برفی) با ۱۱ نفر از خبرگان که در زمینه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری صاحب نظر و دارای تجربه بوده‌اند، مصاحبه‌های عمیق تا مرحله اشباع صورت گرفت. براساس الگوی ارائه شده مهم‌ترین شرایط علی به طور کلی نتایج نشان داد که نتایج نشان داد که در زمینه شرایط علی، بیشتر افراد متخصص و صاحب نظر در زمینه حرفه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز معتقد بودند که مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز مقوله‌های عوامل داخلی و بیرونی (نقش گروه‌های ذینفع و نقش مدیریتی و نقش جامعه و بخش خصوصی) می‌باشد. دو مقوله فرعی یعنی مدیریت پروژه و مدیریت ریسک می‌باشد. شرایط مداخله‌گر دارای دو مقوله اصلی مهارت‌های رفتاری و اجتماعی و مفاهیم اولیه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها می‌باشد. اولین مقوله از شرایط مداخله‌گر مهارت‌های رفتاری و اجتماعی است که شامل مقوله‌هایی فرعی مهارت رهبری، کار تیمی، مسئولیت پذیری، توانایی هدف گذاری و مهارت شبکه سازی می‌باشد و مقوله مفاهیم اولیه مدیریت درآمدی و هزینه ای شهرداری شامل فرایند بودجه بندی، مدیریت عملکرد و اطلاعات و تصمیم گیری است. همچنین، پیامدها در دو مقوله اصلی شامل سطح فردی و سطح گروهی و سطح سازمانی و سطح اجتماعی است.

واژه‌های کلیدی: مدیریت درآمد، مدیریت هزینه، شهرداری تبریز، داده بنیاد.

۱- مقدمه

امروزه شهرها به عنوان عمده‌ترین نوع محیط‌های انسان ساخت، متمرکز ترین نقاط توسعه، متراکم‌ترین عرصه‌های استفاده بشر از زمین و فشرده ترین فضاهای تجلی نیازهای بشری هستند (ایزادفار^۱، ۲۰۲۱). یکی از مشکلات و معضلات عصر حاضر رشد و توسعه سریع و بی رویه شهرها به دلیل رشد سریع جمعیت است، که موجب ناپایداری و ناپیمنی در عرصه خدمات شهری میشود و لذا مدیریت شهری را در این مسیر قرار می دهد که راه کارها یی برای دستیابی به توسعه پایدار اتخاذ کند. از دید اقتصاد شهری، با افزایش جمعیت شهری و بال رفتن انتظارات مردم نیاز به گسترش منابع مالی و درآمدی بیشتر میشود. بنابراین در میان بخش‌های مختلف مدیریت شهری، تامین منابع مالی و درآمدی شهرداری‌ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است (بور^۲، ۲۰۱۱). امروزه، حدود ۷۳ درصد مردم، ساکن شهرها هستند و شهرداری به این تعداد جمعیت، روزانه بالغ بر ۱۳۳ نوع خدمات متمایز ارائه میدهند، لذا بزرگ ترین معضل پیش روی شهرداری‌ها به عنوان سازمان‌های خدمات رسان به جامعه، مسئله مالی است (حاجیلو^۳ و همکاران، ۲۰۱۶). کسب درآمد در شهرداری‌ها از اموری است که تاثیر عمده‌ای در ارائه خدمات شهری به شهروندان دارد. اگر شهرداری‌ها نتوانند درآمد کافی و پایدار به دست آورند، نخواهند توانست تاسیسات ضروری در شهر را ایجاد و اداره کنند. هر چند که منابع مالی شهرداری‌ها به شکلهای مختلف قابل دستیابی است اما همه آنها از خصوصیات درآمدهای پایدار برخوردار نیستند. پایداری در درآمدها مستلزم آن است که اولاً این اقلام از استمرار نسبی برخوردار باشند و ثانیاً حصول این درآمدها شرایط کیفی شهر را در معرض تهدید و تخریب قرار ندهد. از این رو دستیابی به روش‌های جدید تامین منابع درآمدی پایدار و مورد اطمینان و بدون تبعات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نقش بسیار موثری در رضایت جامعه شهری، سرعت بخشیدن به توسعه و عمران بافت شهری و مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت (کاشکولی^۴، ۲۰۱۱). چالشهای اصلی تامین مالی شهری، کمبود سرمایه کافی، درآمد ناکافی شهرداری از مالیات و خدمات عمومی، دستیابی محدود به وام‌ها و اشکال دیگر منابع مالی بر پایه بدهی، عدم هماهنگی بین سازمان‌های مختلف، فقدان ظرفیت تکنیکی برای طراحی و اجرای تسهیلات شهری، ناکافی بودن چارچوب قانونی و تجاری

برای مشارکت بخش خصوصی به علت کمبود قوانین سرمایه گذاری، قوانین تعرفه ای و سیاستها و فرایندهای برنامه ریزی غیر شفاف هستند (یارمحمدیان^۵ و همکاران، ۲۰۱۸). تحقیقات نشان می دهد، کشورهایی که دارای سیستم اقتصادی ناکارآمد و مبتنی بر اقتصاد غیررسمی، نظام‌های مالیاتی ضعیف و فاقد مکانیزمهای مشارکت شهروندان در تامین هزینه‌های شهرها هستند، سیستم تامین درآمد شهرداریها عمدتاً به سمت منابع درآمدی ناپایدار حرکت می‌کند (گویندا و برد^۶، ۲۰۱۰؛ چیتن و هیتش^۷، ۲۰۱۱؛ ناوارو و لنتو^۸، ۲۰۱۴؛ انتون^۹ و همکاران، ۲۰۱۶؛ وانگ و برد^{۱۰}، ۲۰۰۶؛ موهانتی^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۷). مدیریت شهری، فرایندی از مسئولیت‌ها و اقدامات وابسته به یکدیگر، شامل: سیاست‌گذاری، برنامه ریزی، سازماندهی، اجرا، نظارت و کنترل است که، برای نیل به اهداف عملیاتی خاص در سطح جوامع شهری تنظیم شده است (لاله پور^{۱۲}، ۲۰۱۴). به طور کلی شهرداری‌ها در تمامی کشورها به دنبال ایجاد سیستمی علمی و عملیاتی برای کسب درآمد هستند و تلاش می‌کنند با استفاده از این سیستم و راهکارهای تکمیلی، نوسانات درآمدی خود را به حداقل برسانند. در این بین نکته مهمی که باید به آن پرداخت تناسب وظایف شهرداری و منابع درآمدی آنها است (مسگری^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۸). با توجه به توسعه روزافزون شهرها و گسترش شهرنشینی وظایف شهرداری‌ها به خصوص شهرداری کلان شهرها در امور مربوط به خدمات رسانی به شهروندان افزایش یافته و ابعاد گسترده‌تری پیدا کرده است که لازمه آن کسب درآمد بیشتر می‌باشد. اگر شهرداری‌ها نتوانند درآمد کافی و پایداری به دست آورند، در انجام امور مربوط به خدمات رسانی و رفیع نیازهای ضروری شهر با مشکلات فراوانی مواجه خواهند شد. بنابراین با توجه به اینکه قسمت عمده منابع درآمدی شهرداری‌ها ناپایدار بوده و از راه صدور پروانه ساخت و ساز، تراکم فروشی و تغییر کاربری اراضی و املاک شهری تامین می‌شود، ضرورت روی آوردن به این گونه منابع امری انکارناپذیر می‌باشد؛ چرا که در صورت رکود در بازار مسکن؛ با کاهش شدید بودجه مواجه خواهند شد؛ که همین امر می‌تواند شهرداری را تا مرز ورشکستگی پیش ببرد. از آنجا که هزینه‌های شهری پایدار، اما درآمدهای شهرداری ناپایدار می‌باشد، لذا کسب درآمد از منابع پایدار موجب تقویت شهرداری‌ها و فعال تر و مفیدتر شدن نقش آنها در مدیریت امور شهری میشود و سبب می‌گردد پاسخگویی

⁸ Navarro & Llanto

⁹ Antón

¹⁰ Wong & Bird

¹¹ Mohanty

¹² Lalehpour

¹³ Mesgari

¹ izadfar

² bor

³ hajilo

⁴ Kashkoli

⁵ Yarmohammadian

⁶ Govinda & Bird

⁷ Chetan & Hitesh

کارآمد، جهت تأمین نقدینگی و رفع احتیاجات مالی شهرداری‌ها را تأمین مالی گویند (لین^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). درآمدهای پایدار، آن دسته از درآمدهای شهرداری هستند که از ویژگی‌های زیر برخوردار هستند:

تداوم پذیری ارقام درآمدی: یعنی ارقام درآمدی در طول زمان مستمر بوده و تحت تأثیر شوک بازار قرار نگیرند (ماگییر^۴ و همکاران، ۲۰۱۰).

مطلوبیت: یعنی درآمدها به شکلی باشند که دستیابی به آن‌ها شرایط کیفی شهر به عنوان یک پدیده زنده و پویا را تهدید نکند، به عبارت دیگر کسب درآمد موجب ارتقاء رویکرد عدالت محوری شده و به ساختارهای زیست محیطی، کالبدی، اجتماعی و اقتصادی شهر آسیب نرساند (سادی^۵ و همکاران، ۲۰۱۶).

انعطاف پذیری: یعنی پایه درآمدی در طی زمان بزرگتر شده و ارتقاء یابد و به موازات گسترش مخارج، گسترش یابد (ونکاترانامن و فاهد^۶، ۲۰۱۶). تا بدین وسیله از مضیقه‌های مالی اجتناب شود و سازمان‌ها برای وصول آن بتوانند برنامه ریزی‌های اجرایی لازم را تعریف نمایند (عبیدی زاده و حاجیلو^۷، ۲۰۱۶).

نظام درآمدی شهرداری‌ها در ایران در سه بخش اصلی خلاصه می‌شود: الف) روابط مالی دولت و شهرداری: کمک‌های اعطایی و روابط مالی دولت و شهرداری‌ها را در قالب چند سرفصل اصلی می‌توان جمع بندی کرد: - کمک‌ها از محل دوازده درهزارگمرکی - سهم شهرداری از وجوه متمرکز - کمک به شهرداری در قالب ردیف‌های اضافی یا ردیف‌های بودجه‌ای برای اجرای طرح‌های عمرانی - کمک به سامانه ترابری همگانی. ب) وضع دریافت عوارض محلی به دست شوراها: شوراها اسلامی شهرها با وجود تهدید اختیارات قانونیشان همچنان تصمیم‌گیران اصلی در خصوص وضع و وصول عوارض محلی برابر تبصره یک ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده شمرده می‌شوند. ج) امکان گرفتن بهای خدمات شهری از استفاده‌کنندگان: از اختیارات نهاد مدیریت شهری وضع و دریافت عوارض محلی و امکان قیمت‌گذاری بر بهای خدمات شهری میباشد. اما باید اذعان داشت که این نوع از عوارض شامل اموال عمومی تحت مدیریت و کنترل شهرداری‌ها نمی‌گردد. وظیفه شهرداری حراست و مراقبت از این اموال است. مثلا میدان‌ها، پارک‌ها، خیابان‌ها. شهرداری وظیفه‌ی حفاظت و مراقبت از این دارایی‌ها را دارد.

مناسبی به نیازهای شهروندان در محیط شهری داشته باشند. بنابراین دستیابی به روش‌های جدید تأمین منابع درآمدی پایدار نقش بسیار موثری در رضایتمندی شهروندان، سرعت بخشیدن به توسعه و عمران محدوده‌های شهری و در نهایت مدیریت مطلوب شهرها خواهد داشت (جمشیدی^۱، ۲۰۱۵).

از این رو با عنایت به عدم توجه به عوامل موثر بر مدیریت درآمدها و هزینه‌ها در در شهرداری تبریز، مسئله این پژوهش چگونگی درک میزان مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز در قبال برخی سازه‌های اثرگذار و همچنین با توجه به تحقیقات انجام‌شده در ایران در این زمینه، پژوهش حاضر مؤلفه‌هایی را مورد آزمون قرار داده که در تحقیقات قبلی آزمون نشده است و موارد مشابهی برای آن وجود ندارد. لذا، در این پژوهش چارچوب سازی مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها آشکار می‌شود؛ بنابراین به توجه به مطالب فوق، مسئله این پژوهش را می‌توان درک چگونگی زمینه مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها در شهرداری تبریز تعریف کرد. بنابراین با توجه به مطالب فوق، این پژوهش در پی پاسخ به این سؤال است که چه الگویی برای چارچوب سازی مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها در شهرداری تبریز مناسب است؟ به منظور پاسخ به این سؤال، از رویکرد زمینه بنیان بهره گرفته شده است. از این رو، انتظار می‌رود نتایج پژوهش حاضر بتواند به مدیران، حسابداران مدیریت و مالی و سایر استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی از منظر شهرداری تبریز در درک بهتر مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها کمک کرده و آن‌ها را در اتخاذ تصمیم‌های صحیح مدیریتی، مالی و سرمایه‌گذاری کمک نماید.

این پژوهش با طرح مبانی نظری و پیشینه پژوهش‌های مرتبط با موضوع و همچنین تبیین روش پژوهش و سوال‌های برگرفته از مسئله و مبانی نظری پژوهش ادامه یافته و سپس به تشریح نتایج آزمون سوالات پرداخته است؛ و در نهایت نتیجه‌گیری و پیشنهادها بیان می‌گردد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

پایدارسازی نظام درآمدی شهرداری‌ها را دستیابی به نظامی، جهت اصلاح ساختار و پایداری و سالم نمودن سیستم تأمین درآمد شهرداری‌ها و دستیابی به بازارهای مالی و پولی، برای تأمین هزینه‌های سنگین احداث زیرساخت‌های شهری تعریف می‌کنند (لاقنآ^۲، ۲۰۱۵). از طرفی، مهیا ساختن سیستم و منابعی

⁵ Saade

⁶ Venkatraman & Fahd

⁷ Obaidizade & Haji Lou

¹ Jamshidi

² Lagna

³ Lin

⁴ Maguire

این تفکیک اهمیت خیلی زیادی دارد چرا که برخی از شهرداری-ها وجوهی را تحت عنوان عوارض حق الرض و غیره از باب استفاده مردم از اموال یا مشترکات عمومی اخذ می‌کنند، به نظر میرسد که اصول درآمدهای حاصل از اجاره دادن مشترکات عمومی و اموال عمومی غیر قانونی است. یکی از دلایل مراجعه شهرداری‌ها به این قبیل منابع درآمدی، عدم وجود درآمدهای پایدار است (ال ایسپهاد وهادی وند^۱، ۲۰۱۳).

درآمدهای ناشی از عوارض عمومی (درآمدهای مستمر) یکی از درآمدهای مصوب شهرداری‌ها می‌باشد (یاری^۲، ۲۰۱۲). قید این نکته در خصوص عوارض اعم از عمومی و اختصاصی ضروری به نظر می‌رسد که عنوان عوارض را در هیچ کجای قانون اساسی نمی‌بینید و طبیعی است که اگر دولت بخواهد با توجه به اصل محترم بودن مالکیت خصوصی و قاعده تسلیط و با توجه به اصل رایگان بودن خدمات عمومی، مبالغی را از شهروندان دریافت کند اخذ عوارض نیازمند مجوز قانون اساسی خواهد بود. موضوعی که در قانون اساسی ایران وجود دارد فقط بحث مالیات است که با استناد به آن اخذ مالیات و معافیت‌های مالیاتی میبایست به موجب قانون باشد. شاید بتوان این گونه استدلال نمود که عوارض همان مالیات است، بدین دلیل که شهر نیازمند درآمد شهری است و عوارض نوعی از مالیات است که به آن مالیات شهری می‌گویند. در واقع عوارض را می‌توان نوعی از مالیات‌های غیر مستقیم به شمار آورد (درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی، بهای خدمات و درآمدهای مؤسسات انتفاعی شهرداری، درآمدهای حاصل از وجوه و اموال شهرداری، کمکهای اعطایی دولت و سازمان‌های دولتی). در مجموع شاید بتوان نظیر چنین تقسیم‌بندی را در چارچوب نظام درآمدی سایر کشورها و حتی کشورهای پیشرفته نیز پیدا نمود، ولی آن چه حایز اهمیت می‌باشد، کیفیت تقسیم‌بندی‌های مزبور می‌باشد. به عنوان مثال درآمدی نظیر کمک‌ها و عواید دولتی شاید در تمامی تقسیم‌بندی‌های منابع درآمدی شهرداری‌ها باشد، ولیکن در کشور مانند انگلیس اعانات دولتی به میزان ۴۰ درصد می‌باشد ولی این میزان در کشور ایران بعد از اجرای سیاست خودکفایی به شدت سیر نزولی پیدا کرده است. اگرچه از آغاز شکل‌گیری شهرداری‌ها، هیچگاه موضوع تأمین منابع مالی شهرداری‌ها در قالب نظام کلان اقتصادی کشور تعریف و تبیین نگردیده، اما با تصویب طرح سیاست خودکفایی شهرداری‌ها در قالب بودجه سالیانه و همچنین تأکید بر این موضوع در قالب قانون برنامه اول توسعه جمهوری اسلامی ایران، روند ناپایداری منابع درآمدی شهرداری

شدت گرفت و گرایش به درآمدهای ناپایدار مورد توجه قرار گرفت. نکته ای که میبایست به آن توجه مبذول داشت عدم تمایل شهروندان به پرداخت عوارض و وجوه قانونی شهرداری شاید برخی از دلیل عمده عدم تمایل، نبود شفافیت و ارتباطی مناسب میان درآمدهای شهرداری و هزینه‌های انجام شده در شهر باشد. شهرداری‌ها به علت شکاف روزافزون میان منابع درآمد و مخارج، نیازمند تجهیز منابع مالی از طریق روی آوری به بازارهای مالی هستند. در کشور ایران به دلیل توسعه نیافتگی بازارهای مالی، شهرداری‌ها تاکنون در اندیشه بهره‌گیری از امکانات بازارهای مالی نبوده‌اند. یکی از راهکارها در شرایط کنونی، ورود مستقیم شهرداری‌ها به بازارهای مالی و پولی و راه اندازی مؤسسات مالی و اعتباری است که امکان تجهیز منابع مالی مورد نیاز را برای شهرداری‌ها فراهم کنند (ال ایسپهاد وهادی وند، ۲۰۱۳).

در کشورهای درحال توسعه از جمله ایران که دارای سیستم اقتصادی ناکارآمد، نظامهای مالیاتی ضعیف و فاقد مکانیسمهای مشارکت شهروندان در تأمین هزینه‌های شهرها هستند، سیستم تأمین درآمد شهرداری‌ها عمدتاً به سمت منابع درآمدی ناپایدار و ناسالم کشیده می‌شود. این مسئله در ایران بعد از اجرای سیاست خودکفایی شهرداری‌ها در دهه ۱۳۶۰ بیشتر نمود پیدا کرد و به ویژه در شهر تهران شدیدتر از سایر شهرها اتفاق افتاد. هم‌اکنون، دو چالش عمده سیستم تأمین درآمد شهرداری تهران عبارت است از؛ ناپایداری و ناسالم بودن این نظام و عدم توفیق شهرداری در دستیابی به بازارهای مالی و پولی برای تأمین هزینه‌های سنگین احداث زیرساخت‌های شهری. از اینرو لازم است تا این ساختار اصلاح گردد (مظفری^۳ و همکاران، ۲۰۱۷).

قنبری و همکاران (۱۳۹۰)، به بررسی راهکارهای توانمندسازی افزایش درآمد شهرداری‌ها در شهرهای کوچک پرداخته‌اند. بنابراین در این پژوهش؛ پس از بررسی منابع درآمدی شهرداری مشخص شد عوارض نفتی و عوارض شرکت-های تولیدی شهرک ولی عصر عمده منابع درآمدی پایدار برای شهرداری محسوب می‌شود که ساختار نامناسب تخصیص اعتبارات عمرانی شهرداری با توجه به پایین بودن میزان درآمد پایدار ۲۶ درصد شهرداری را در انجام وظایف و خدمات رسانی مناسب به شهروندان دچار مشکلات عدیده کرده است. بنابراین با توجه به بارز بودن نقاط ضعف در ساختار شهر و شهرداری می‌توان گفت استفاده از سیستم مدیریت شهری نوین، تعریف طرحهای درآمدزا، توسعه و گسترش خدمات شهری، تاکسی رانی، فاضلاب شهری و جزء آن؛ تخصیص اعتبارات عمرانی به

³ Mozaffari

¹ AL-Ishaq & Hadavand

² Yari

چادوپاد یا^۱ (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان: تأمین مالی شهرداری هندوستان: زیرساختهای فعلی و گزینه‌های اصلاحات، به بررسی گزینه‌های تأمین مالی فعلی برای تقویت زیرساخت‌های شهری پرداخته‌اند. این پژوهش بر ضرورت یک سیاست و محیط نظارتی یکپارچه تأکید کرده است که در آن سازمان‌های محلی شهری میتوانند ظرفیت خود را برای تولید منابع افزایش دهند و با ایجاد ظرفیت‌های محلی و مشارکت بیشتر منجر به رشد تقویت ارائه خدمات شهری گردند.

لگنا^۲ (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان: شهرداری‌های ایتالیا و سیاست‌های مالی، با استفاده از نرخ بهره، مبادلت مالی توسط شهرداری‌های ایتالیا را طی سالهای ۲۰۰۰-۲۰۱۴ مورد بررسی قرار داده‌اند. نتایج پژوهش نشان داده است دولت‌های محلی با اخذ مالیات از شهروندان و تصویب پیمان با پیمانکاران در بلندمدت به کاهش هزینه‌ها و تأمین مالی مناسب‌تر دست یافته‌اند. گیسکیک^۳ همکاران (۲۰۱۵) به مطالعه برآورد ظرفیت مالیاتی دولت‌های محلی اسپانیا پرداخته‌اند. در این پژوهش از داده‌های دوره زمانی ۱۹۹۳-۲۰۱۴ استفاده کرده است. آنها با برآورد ظرفیت مالیاتی دولت‌های محلی در اسپانیا و با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی مجذور مربعات خطاها^۴ به این نتیجه رسیده‌اند که در قبال کاهش ظرفیت مالیاتی، ۳۵ درصد از این شوک را کاهش مخارج عمومی، ۲۵ درصد را افزایش سطح مالیات‌ها و باقیمانده (۴۰ درصد) به واسطه افزایش سطح بدهی‌ها پوشش می‌دهد. کن^۴ و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با بهره‌گیری از آمار سری زمانی و مقطعی ۱۶ کشور عرب (این کشورها به سه گروه عضو همکاری خلیج فارس، غیرنفی و کل دسته بندی شده‌اند) طی سال‌های ۱۹۹۴-۲۰۱۴ عنوان کرده است که بسیاری از دولت‌های عرب در زمینه تولید درآمد کافی جهت مخارج عمومی خود با مشکل مواجه‌اند و ممکن است با کسری مواجه شوند. هدف این مطالعه مقایسه کوشش مالیاتی بین کشورهای عرب می‌باشد و در فرضیه تحقیق عوامل مهم تعیین‌کننده سهم درآمد مالیاتی در تولید ناخالص ملی را، درآمد سرانه، سهم بخش کشاورزی و سهم بخش معدن در تولید ناخالص ملی بیان نموده است. بردیگنون^۵ و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان: چه کسی شمارا در دریافت مالیات محلی مقصر می‌داند؟ به تجزیه و تحلیل تأمین مالی در شهرداری‌های ایتالیا، پرداخته‌اند. این پژوهش به بررسی و معرفی یک ابزار تأمین مالی شفاف برای دولت‌های محلی پرداخته است. نتایج نشان داده است که کاهش مالیات بر املاک شهرداری‌های کوچکتر بیشتر است و در

صورت یکسان و برابر برای تمام سرفصل‌های بودجه ای و برنامه ریزی بلندمدت و میان مدت به عنوان راهکارهایی هستند که از نقاط قوت و فرصت‌ها جهت کاهش نقاط ضعف و تهدیدات استخراج شده و شهرداری را در جهت کسب درآمدهای پایدار و خدمات رسانی به شهروندان یاری خواهد کرد. کاظمیان و همکاران (۱۳۹۰)، به بررسی عوامل مربوط به درآمدهای پایدار شهرداری تهران پرداختند و عوامل ذیل را به عنوان چهار عامل مهم در دستیابی شهرداری تهران به درآمدهای پایدار شناسایی کرده و اولویت بندی آنها را معرفی کردند: افزایش نرخ عوارض- نظام تشخیص و وصول عوارض شهرداری تهران- روابط مالی بین دولت و شهرداری تهران و در نهایت دسترسی به بازارهای پولی و مالی. زبیدی و همکاران (۱۳۹۲)، به بررسی و مطالعه شناخت منابع مالی و ارائه راهکارهایی برای بهبود پایداری درآمد شهرداری‌ها به این نتایج دست یافتند که شهرداری مهاباد در بسیاری از جنبه‌ها با مشکلاتی مواجه می‌باشد که ریشه آن به عدم وجود مکانیسم و راهبردهای درآمدزایی پایدار باز می‌گردد. در نهایت با توجه به مشکلات و مسائل موجود شهرداری، راهکارهایی جهت درآمدزایی پایدار شهرداری پیشنهاد گردیده است. عباسی و باقری (۱۳۹۲)، به بررسی راهکاری تأمین درآمد پایدار برای شهرداری‌های کشور پرداخته‌اند. پژوهش حاضر برای اداره مطلوب امور شهرها با توجه به تجارت کشورهای توسعه یافته و همچنین نظرات کارشناسان به ارائه راهکارهای جدید تأمین منابع پایدار برای شهرداری‌های کشور پرداخته است. جعفری و همکاران (۱۳۹۳)، به بررسی و ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری تهران پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد پایدارترین درآمد قابل استفاده در تهران، مالیات انتقالی از دولت به شهرداری، چه در قالب مالیات بر ارزش افزوده و چه به صورت انتقال درصدی از مالیات ملی می‌باشد. دریافت‌های خدمات و انواع عوارض محلی نیز سایر منابع درآمدی پایدار قابل استفاده می‌باشند. محسنیان و همکاران (۱۳۹۳)، به بررسی تاثیر مدیریت ارتباط با مشتری بر رضایتمندی شهروندان مناطق شهرداری مشهد از طریق نقش واسطه نوآوری مدیریتی در الگوی شهر ایرانی- اسلامی به این نتیجه دست یافتند که رابطه بین مدیریت ارتباط با مشتری و نوآوری معنادار و مورد تأیید است و الباقی روابط شامل: ارتباط بین مدیریت ارتباط با مشتری و رضایتمندی، ارتباط بین نوآوری و رضایتمندی و واسطه‌گری نوآوری بین مدیریت ارتباط با مشتری و رضایتمندی مشتری مورد تأیید نمی‌باشد.

⁴ Keen

⁵ Bordignon

¹ Chattopadhyay

² Lagna

³ Giesecke

فرضیه‌ای وجود ندارد و از آنجا که تحقیق حاضر به دنبال ارائه الگوی مناسبی برای مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز می‌باشد، ابتدا به دنبال یافتن مولفه‌های مناسب برای تبیین الگوی مورد نظر خواهیم بود که در این راستا سوالات زیر را مطرح شده است:

سوال ۱: مولفه‌های مناسب برای مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز شامل چه مواردی می‌باشند؟

سوال ۲: الگوی پیشنهادی مطلوب مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز چیست؟

سوال ۴: شرایط علی چه هستند؟ شرایط زمینه‌ای در شکل گیری مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز کدامند؟ مولفه‌های مداخله‌گر کدامند؟ راهبردهای آن کدامند؟ پیامدهای آن چیست؟

روش‌شناسی

هدف پژوهش حاضر، طراحی الگوی رفتار فردی و گروهی در قلمرو مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز از نظر خبرگان به روش نظریه‌پردازی زمینه بنیان است. در نتیجه از منظر بعد زمانی، مقطعی است؛ زیرا مصاحبه‌ها در سال ۱۴۰۲ انجام شده‌اند. از منظر هدف، به دلایل پیش رو از نوع اکتشافی است؛

پژوهشی با موضوع طراحی الگوی مدیریت درآمدها و هزینه‌ها در قلمرو شهرداری تبریز، با روش این پژوهش (نظریه‌پردازی زمینه بنیان) در کشور انجام نشده است؛ نتایج این پژوهش به ارائه یک نظریه منتج می‌شود و یافته‌های این پژوهش دانش موجود را در زمینه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز توسعه می‌دهد.

این پژوهش، از منظر فرایند اجرا (نوع داده‌ها)، از نوع کیفی است؛ زیرا در این روش پژوهش، بخش اول (داده‌ها)، از منابع مختلفی مانند مصاحبه، مشاهده و مشارکت گردآوری می‌شود که در این پژوهش نیز داده‌ها با مصاحبه و پرسشنامه جمع‌آوری شده‌اند. همچنین در روش پژوهش کیفی، بخش دوم شامل روش‌های تحلیلی و تعبیر و تفسیری است که برای رسیدن به یافته‌ها یا نظریه‌ها به کار می‌رود. این روش‌ها شامل شیوه‌های مفهوم‌پردازی از داده‌ها است که به کدگذاری مرسوم است. در این پژوهش نیز از روش‌های کدگذاری باز، محوری و انتخابی استفاده شده است. بخش سوم روش پژوهش کیفی، عبارت است از گزارش‌های نوشته‌شده یا ترسیم نمودارها و شکل‌ها با ارائه

شهرداری‌های با سطح پایین سرمایه اجتماعی بیشتر نمود پیدا می‌نماید. بر طبق نظر منتقدان این بدان معنی است که عدم تمرکززدایی، به جای تقویت، پاسخ گویی سیاسی را تضعیف میکند و منجر به کم شدن تعادل کارایی می‌گردد. چن^۱ (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان «مالیات بر نقل و انتقال مستغلات و نوسان‌های قیمت مسکن در ایالات متحده»، ارتباط بین مالیات بر نقل و انتقال املاک و مستغلات و نوسان‌های قیمت مسکن در ایالات متحده آمریکا را برای داده‌های فصلی دوره زمانی ۱۹۷۵-۲۰۱۲ با استفاده از روش حداقل مربعات معمولی (OLS) بررسی کرده است. نتایج پژوهش او نشان می‌دهند در ایالت‌هایی که مالیات بر نقل و انتقال وضع شده است، روند قیمت مسکن از ثبات بیشتری برخوردار بوده و نوسان‌های قیمتی کمتر بوده است. جاکوب^۲ (۲۰۱۹)، پژوهشی با موضوع افزایش درآمد دولت محلی: مطالعه موردی شهرداری محلی آمسوبومو^۳ انجام داد. در این مطالعه، روشهای افزایش درآمد شهرداری دولت محلی آفریقای جنوبی، چالش‌های پیش روی شهرداری محلی و تشریح چارچوب و توصیه‌هایی درباره چگونگی به حداکثر رساندن منابع درآمد دولت‌های محلی بررسی شده‌اند. در این پژوهش، جمع آوری بدهی‌های معوقه از بدهکاران شهرداری که به جریان نقدی منفی و ارائه خدمات ضعیف منجر شده است، به چالش کشیده شد. نتایج این پژوهش نشان داد که شهرداری‌ها باید اطمینان حاصل نمایند کلیه خدمات ارائه شده (تعرفه‌ها، نرخ‌ها و سایر موارد) صحیح و کامل صادر شده و به موقع بازپرداخت شده‌اند تا امکان اجرای صحیح و کارآمد فراهم شود. نویرا^۴ و همکاران (۲۰۲۱) اندازه بهینه دولت و رشد اقتصادی در کشورهای در حال توسعه و کشورهای منا^۵ (دوره ۱۹۸۸-۲۰۱۶) را مورد مطالعه قرار دادند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که یک آستانه هزینه دولت برای رشد اقتصادی برای همه گروه کشورهای وجود دارد و آستانه اندازه دولت برای کل نمونه بین ۱۰ تا ۳۰ درصد، برای کشورهای منا بین ۲۰ تا ۳۰ درصد و برای کشورهای در حال توسعه بین ۲۰ تا ۳۰ درصد است. همچنین نشان داد که رابطه بین هزینه دولت و رشد اقتصادی به صورت غیرخطی بوده و شواهدی از رابطه U شکل وارونه بین هزینه دولت و رشد اقتصادی بدست آمده است.

پرسش‌های پژوهش

با توجه به اینکه این پژوهش به روش کیفی انجام شده است، لذا این رویکرد که منجر به استفاده از نظریه داده بنیاد شده است،

⁴ Nouraa

⁵ MENA

¹ Chen

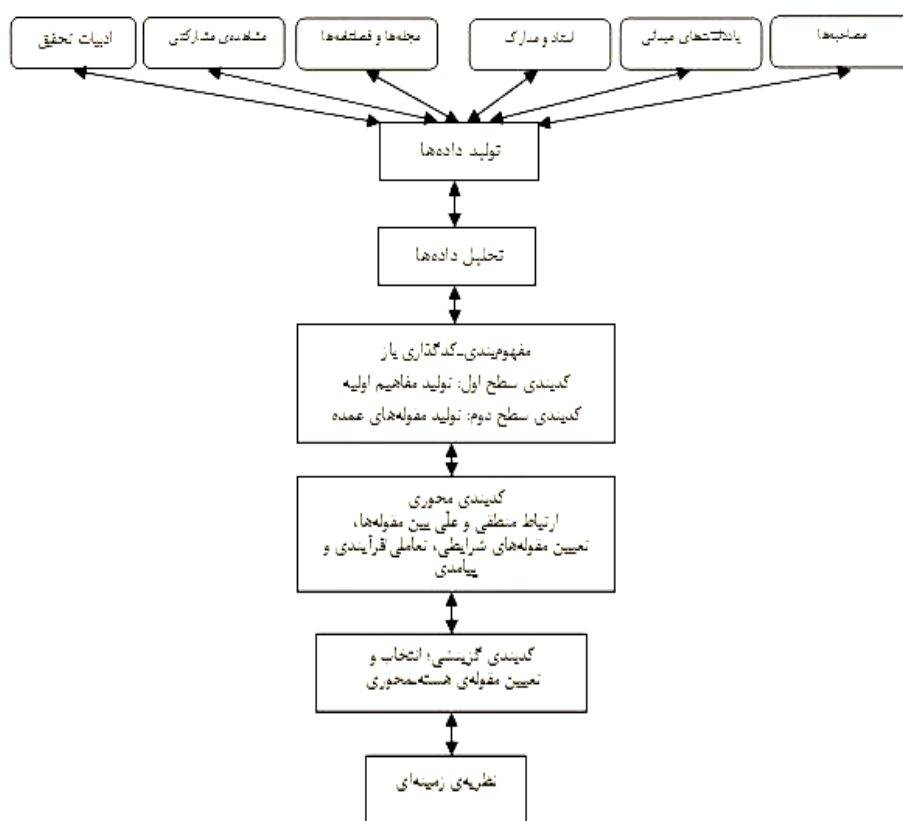
² Jacobs

³ Umsobomvu

مصاحبه تهیه گردیده تا نسبت به دستیابی: الف) یکنواختی و پوشش پرسش‌های پژوهش (موضوعات مورد پژوهش)، ب) کاهش سوگیری‌های محقق نسبت به مسائل از پیش پنداشته و ج) طرح پرسش‌های کلیدی به منظور کاویدن تجارب مشارکت‌کنندگان، اطمینان حاصل گردد. شایان‌ذکر است رهنمود مصاحبه در اختیار چند تن از صاحب نظران دانشگاهی و حرفه قرار گرفته و نظرات ایشان اخذ و اصلاحات نهایی به وجود خواهد آمد. مصاحبه‌ها نیمه ساختاریافته و در اغلب موارد مصاحبه‌شونده برای پاسخ‌های باز و مستقل ترغیب می‌گردد. در مصاحبه نیمه ساختاریافته سؤال‌ها از قبل طراحی و هدف کسب اطلاعات عمیق از مصاحبه‌شونده هست بوده و در هر پاسخ ممکن است با سؤال‌های دیگر مورد بررسی بیشتر قرار گیرد.

شفاهی که در این پژوهش از روش نموداری استفاده شده است. همچنین در این پژوهش از منظر نتیجه اجرا از نوع بنیادی است که با هدف کشف ماهیت پدیده‌ها انجام می‌شود. از منظر منطق اجرا (یا نوع استدلال) از نوع استقرایی است؛ زیرا در این پژوهش مصاحبه‌شوندگان با توجه به تجربه‌های خود درباره نتایج پدیده‌ها توضیحات خود را ارائه می‌کنند.

در این پژوهش از گروه‌های کانونی قبل از انجام پژوهش، مصاحبه‌های زمینه‌ای صورت می‌پذیرد. برای این منظور از تعدادی متخصصین مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری‌ها و خبرگان مصاحبه به عمل آمده و بینش‌های به دست آمده حاصل این مصاحبه اولیه به منظور توسعه و بهبود رهنمود مصاحبه، استفاده می‌گردد. بعد از انجام مصاحبه گروه‌های کانونی، رهنمود

شکل (۱): مراحل انجام تحقیق بر اساس نظریه زمینه بنیان

درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز انتخاب شده‌اند در واقع این زنجیره به افراد و فرایندهایی اشاره دارد که در تصمیمات مدیریتی درآمدها و هزینه‌ها می‌توانند نقش داشته باشند. در این زنجیره همه اجزا باید دارای ارتباطی نزدیک باشند تا به تصمیم گیری مطلوب مدیریتی بیانجامد. در واقع در پژوهش حاضر

هدف پژوهش حاضر این است که عوامل مؤثر بر مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز از دیدگاه گروه‌های مختلف که چهار گروه عمده درگیر با آن (متخصصان حسابداری مدیریت، حسابداران و مدیران حسابداری، اعضاء هیئت علمی و مدیران نهادهای عمومی غیردولتی منجمله شهرداری تبریز) می‌باشد. این چهار گروه عمده بر اساس زنجیره نقد مدیریت

از اشخاص صاحب‌نظر و دارای تحصیلات و تجربه کافی مرتبط با موضوع پژوهش انتخاب شدند و در پایان مصاحبه از آن‌ها خواسته شد سایر افراد مطلع و صاحب‌نظر در خصوص موضوع پژوهش را معرفی کنند. بر اساس این، تعداد ۱۱ مصاحبه انجام شدند و نمونه‌گیری به اشباع نظری رسید و مصاحبه جدیدی صورت نگرفت. منظور از اشباع نظری، یعنی با انجام آخرین مصاحبه هیچ مفهوم و مقوله جدیدی شکل‌نگیرد و مصاحبه‌های انجام‌شده برای شروع تحلیل آماری کفایت می‌کند. میانگین مدت‌زمان مصاحبه برای طراحی الگوی منسجم نقد شهرداری تبریز، حدوداً ۱۲ دقیقه است. برای سنجش روایی و پایایی پژوهش، قبل از شروع مصاحبه‌ها، پس از مصاحبه با ۴ نفر از خبرگان دانشگاه، حرفه و شرکت‌ها و اخذ نظرات آن‌ها، رهنمود مصاحبه تهیه شد و مصاحبه‌ها حول رهنمود مصاحبه صورت گرفت. با افزایش تعداد مصاحبه‌ها، رهنمود مصاحبه‌ها نیز گسترش یافت. روش‌شناسی و انتخاب این افراد بدین شکل است که در حوزه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها دارای پژوهش یا کتاب چاپ‌شده بوده و یا به‌صورت علمی گزارش مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری را تهیه کرده‌اند. کل مصاحبه‌ها با اجازه مصاحبه‌شوندگان ضبط شدند و پژوهشگران هر مصاحبه را چندین بار بررسی کردند. به‌منظور اعتبار یافته‌ها، نتایج تحلیل و کدگذاری برخی از مصاحبه‌ها در اختیار ۴ نفر از مشارکت‌کنندگان در پژوهش و ۴ نفر خارج از مشارکت‌کنندگان قرار گرفت. خبرگان عموماً مدل استخراج‌شده را معتبر تلقی کردند. هدف این پژوهش، طراحی الگوی منسجم نقد مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها در قلمرو شهرداری تبریز است. با ۱۱ نفر از خبرگان حوزه مورد پژوهش مصاحبه عمیق صورت گرفت. در نگاره (۱) مشخصات کلی مصاحبه‌شوندگان گزارش شده است. کدگذاری باز: نتیجه کدگذاری باز مجموعه‌ای از مقوله‌های مفهومی ایجادشده از داده‌ها است. در ادامه چگونگی کدگذاری باز با یکی از مصاحبه‌شوندگان تشریح می‌شود. پس از استخراج مفاهیم از مصاحبه‌ها، مفاهیم بر اساس شباهت و تفاوت دسته‌بندی می‌شوند و مقوله‌ها شکل می‌گیرند. در این پژوهش در مجموع تعداد ۳۹ مفهوم از مصاحبه‌ها استخراج شد که به ۲۲ مقوله فرعی تقلیل یافت. شرح کامل این مقوله‌ها در نگاره (۲) ارائه شده است. کدگذاری محوری: اجزای تشکیل‌دهنده الگوی منسجم نقد مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها در قلمرو شهرداری تبریز عبارت است از: شرایط علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای، راهبردها. در ادامه تمام اجزای الگوی منسجم این پدیده ذکر شده و تفاسیر مرتبط با هر مقوله در نگاره مرتبط خود بیان شده‌اند. شرایط علی به حوادث، رویدادها و اتفاقاتی اشاره دارد که منجر به وقوع یا توسعه یک پدیده می‌شود. پدیده

مبنای ارائه الگوی عوامل مؤثر بر نقد مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز مصاحبه از خبرگان حرفه‌های مورد اشاره بر طبق نوعی از پژوهش کیفی به نام نظریه‌پردازی زمینه بنیان و الگوی جامع حاصل از آن می‌باشد. به نظر می‌رسد انجام تحقیقی در ایران به‌منظور کشف و شناسایی عوامل و سازوکارهای بیرونی حاکم بر مقوله اصلی از دید گروه‌های مختلف با استفاده از تئوری زمینه‌بنیان می‌تواند علاوه بر گشایش چشم‌انداز جدید در مورد تحقیقات مربوط به زمینه پژوهش، زمینه لازم برای ارتقاء تصمیم‌گیری مدیران را فراهم سازد. با توجه به مطالب عنوان‌شده، پرسش اصلی که این تحقیق به دنبال یافتن پاسخ برای آن می‌باشد، این است که الگوی مدیریت درآمدها و هزینه‌های در قلمرو شهرداری تبریز از دیدگاه گروه‌های مختلف کدام است؟

یافته‌های پژوهش

اجرای نظریه‌پردازی زمینه بنیان به‌طور کلی در دو گام اساسی به شرح زیر انجام می‌شود:

گام اول- گردآوری داده‌ها: داده‌های اولیه این پژوهش از منبع مصاحبه ساختاریافته با خبرگان و با رویکرد اکتشافی با استفاده از ۳ سؤال کلی و باز زیر جمع‌آوری شده است. گام دوم- کدگذاری متن و نظریه‌پردازی: فرایند کدگذاری شامل سه سطح است: کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی که در ادامه توضیح داده می‌شود:

کدگذاری باز: طی کدگذاری باز، داده‌ها به بخش مجزا خرد می‌شوند و برای به دست آوردن مشابهت‌ها و تفاوت‌هایشان بررسی می‌شوند. سپس این مفاهیم براساس مشابهت‌هایشان طبقه‌بندی می‌شوند که به این کار مقوله پردازی گفته می‌شود که مقوله، مفهومی است و از سایر مفاهیم انتزاعی‌تر است و بنای نظریه از آن‌ها تشکیل می‌شود. به‌طور خلاصه، نتیجه کدگذاری باز مجموعه‌ای از مقوله‌های مفهومی ایجادشده از داده‌هاست. کدگذاری محوری: در کدگذاری محوری بین مقوله‌های اساسی که در کدگذاری باز گسترش یافته‌اند، در سطح ویژگی‌ها و ابعاد، ارتباطات درونی برقرار می‌شود. در پایان این مرحله، مقوله‌ها برحسب شرایط به‌شرط علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای، راهبردها و پیامدها تقسیم می‌شوند. مقوله اصلی در این پژوهش شهرداری تبریز است. کدگذاری انتخابی و خلق نظریه: در این پژوهش مدل ایجاد شده با استفاده از نمودار و روایت ارائه می‌شود. نمونه‌ها در نظریه‌پردازی زمینه بنیان، عموماً به‌صورت هدفمند و به روش گلوله برفی انتخاب می‌شوند. نمونه‌گیری گلوله برفی یا زنجیره‌ای، یعنی انتخاب شرکت‌کنندگانی که به نحوی با یکدیگر پیوند دارند و پژوهشگر را به دیگر افراد همان جامع راهنمایی می‌کنند. به بیان دیگر، در مصاحبه، ابتدا تعدادی

به معنای ایده، حادثه، رویداد و واقعه اصلی است که در مورد آن مجموعه‌ای از کنش‌ها یا واکنش‌ها برای اداره کردن آن هدایت می‌شوند یا مجموعه‌ای از کنش‌ها به آن مربوط است. در این پژوهش مجموعه مربوط به شرایط علی با یک مقوله اصلی و سه مقوله فرعی دسته‌بندی شد که در جدول ۲ مشاهده می‌شود.

جدول (۱): اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	توضیحات	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۰	۰/۹۰
	زن	۱	۰/۱۰
تاهل	متاهل	۱۰	۰/۹۰
	مجرد	۱	۰/۱۰
سن	کمتر از ۳۰ سال	۱	۰/۰۹
	۳۰ تا ۴۵	۷	۰/۶۳
	۴۶ و بالاتر	۳	۰/۲۸
تحصیلات	کارشناسی ارشد	۲	۰/۱۸
	دانشجوی دکتری	۴	۰/۳۷
	دکتری	۵	۰/۴۵
سابقه	۵-۱۰ سال	۳	۰/۲۸
	۱۰-۱۵ سال	۵	۰/۴۵
	۱۵-۲۰ سال	۲	۰/۱۸
	۲۰ سال و بالاتر	۱	۰/۰۹
حوزه تخصص	حسابداران	۱	۰/۰۹
	مدیران و حسابرسان شهرداریها و نهادهای عمومی غیردولتی	۴	۰/۳۷
	اعضاء هیئت علمی	۴	۰/۳۷
	مدیران شهرداریها و نهادهای عمومی غیردولتی	۲	۰/۱۸

جدول (۲): کدگذاری باز و مفاهیم شرایط علی

مفهوم	مقوله فرعی	مقوله اصلی
وزارت کشور شورای اسلامی وزارت راه و شهرسازی وزارت امور اقتصاد و دارایی سازمان ثبت اسناد	نقش گروه‌های ذینفع	عوامل داخلی و بیرونی
تغییر شیوه مدیریتی تعهدات الزام‌آور راه‌حل قانونی بکارگیری روشهای مناسب و ارائه خدمات ماشینی	نقش مدیریتی	
واگذاری برخی از فعالیت‌های موجود به بخش خصوصی جلب مشارکتهای مردم و همکاری آنان با شهرداری	نقش جامعه و بخش خصوصی	

منبع: یافته‌های پژوهش

اصلی مربوطه به مدیریت استراتژیک درآمدها و هزینه‌ها شامل مقولات فرعی سطوح فردی و گروهی می‌باشد. زمینه مجموعه خاص ویژگی‌های مربوط به پدیده است. یعنی مکان حوادث یا وقایع مربوط به یک پدیده در طول یک دوره محدود. در این پژوهش در این پژوهش یک مقوله اصلی یعنی مقوله کارایی مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز و در نهایت دو مقوله فرعی شرایط زمینه‌ای را تشکیل دادند که به شرح جدول ۴ می‌باشد.

با توجه به جدول ۲ شرایط علی دارای سه مقوله فرعی که شامل مقولاتی شامل نقش گروه‌های ذینفع، نقش مدیریتی و نقش جامعه و بخش خصوصی می‌باشد. کدگذاری محوری، تعیین الگوهای موجود در داده‌ها را شامل می‌شود. در این مرحله، مقولات محوری و فرعی پژوهش در یک مدل نمایش داده می‌شوند. در این پژوهش مقوله محوری مدیریت کارایی درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز می‌باشد. شرایط محوری به شرح جدول ۳ می‌باشد. با توجه به جدول ۳ مقوله محوری در این پژوهش مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز می‌باشد که اولین مقوله

جدول (۳): کدگذاری باز مفاهیم محوری

مقولات اصلی	مقولات فرعی	مفاهیم
مدیریت استراتژیک درآمدها و هزینه‌ها	سطح فردی	حسابداری مدیریت درآمدها و مدیریت هزینه‌ها در سطح فردی در دو مفهوم مطرح می‌شود که شامل مطالعات انتخاب فردی و مطالعات انتخاب استراتژیک می‌باشد. در مطالعات انتخاب فردی سوال اصلی در مطالعات انتخاب فردی این است که افراد چگونه مشکلات را حل می‌کنند. در واقع موضوع این می‌باشد که یک فرد چقدر مناسب، مسائل را به تنهایی یعنی بدون تعامل با دیگران و بدون تاثیر پذیری از دیگران حل می‌کند. در این محور، ویژگی‌های فردی نظیر انگیزش، مشارکت، پاسخگویی، تصمیم‌گیری، اخلاق، خلق و خوی فرد، فرهنگ، انصاف و واکنش فرد به اطلاعات درآمدی و هزینه‌ها ای شهرداری مطرح می‌شود و در مطالعات انتخاب استراتژیک نقش رفتار استراتژیک را در تصمیمات یک فرد یا تصمیم‌گیری فردی بررسی می‌کند. این دسته از مطالعات رفتار فرد دیگری را که در تصمیم‌گیری درگیر می‌باشد را بررسی می‌کنند. موضوعات مطرح در این محور شامل: مطالعات مذاکره، مذاکره با قدرت نابرابر، تاثیر طرف سوم (فرد خنثی)، شهرت و غیره می‌باشد.
	سطح گروهی	در این سطح، رفتار تعداد کمی از افراد تحت عنوان اعضای گروه می‌باشد که وجه تمایز این جمع کوچک، پیوستگی و وابستگی آنها می‌باشد. در واقع فرض می‌شود که افراد در سطوح یکسان قرار دارند که رفتار آنها منجر به یک رفتار واحد یا گروهی می‌شود. در مدیریت درآمدی و هزینه‌های شهرداری در سطح گروه، فعالیت‌های اعضای گروه مورد بررسی قرار می‌گیرد. افرادی که در سلسله مراتب سازمانی مختلف قرار دارند در این سطح مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. موضوعات مطرح در سطح گروه شامل: اشخاص در مقابل عملکرد گروه، فرآیند تصمیم‌گیری گروهی، نقش سیستم‌های حسابداری و تکنیکی در تصمیم‌گیری گروهی، نقش محرک‌ها و انگیزه‌ها و نقش خصوصیات گروه در عملکردشان می‌باشد.

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول (۴): کدگذاری باز و مفاهیم شرایط زمینه‌ای

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
کارایی مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری	مدیریت پروژه	مدیریت پروژه می‌تواند زمینه ساز مدیریت منابع مالی شهرداری باشد. بدین معنی یکپارچه سازی تمام جوانب یک پروژه مدیریت منابع مالی، به نحوی که دانش و منابع کافی در زمان و مکان مورد نیاز در دسترس باشند و از همه مهم تر، اطمینان یافتن از اینکه خروجی‌های مورد انتظار به شکل به هنگام، مقرون به صرفه و یا کیفیت کنترل شده ایجاد شوند.
	مدیریت ریسک	مدیریت ریسک در حوزه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری زمینه سازی سطوح مختلف آن را فراهم می‌آورد. منظور از مدیریت ریسک در این حوزه، فرآیند شناسایی، ارزیابی و واکنش به عدم اطمینان ناشی از فعالیت‌های سازمان برای حمایت از دستیابی به اهداف راهبردی مدیریت منابع مالی شهرداری می‌باشد.

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به جدول ۵ شرایط مداخله‌گر دارای دو مقوله اصلی مهارت‌های رفتاری و اجتماعی و مفاهیم اولیه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها می‌باشد.

راهبردها کنش‌ها یا برهم کنش‌های خاصی هستند که از پدیده محوری منتج می‌شود در واقع راهبردها ارائه راه حل برای مواجهه با پدیده یعنی اداره کردن، نحوه برخورد و به انجام رسانیدن نسبت به پدیده اصلی است. در این پژوهش راهبردها به شرح جدول ۶ می‌باشد.

با توجه به جدول ۴ اولین مقوله از شرایط زمینه‌ای مربوط به کارایی مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری می‌باشد که از عواملی شامل مدیریت پروژه و مدیریت ریسک تشکیل شده است.

شرایط کلی که بر چگونگی فرآیندها و راهبردها تأثیر می‌گذارد. شرایطی که باعث تشدید یا تضعیف پدیده‌ها می‌شوند. شرایط مداخله‌گر در این پژوهش به شرح جدول ۵ می‌باشد.

جدول (۵): کدگذاری باز و مفاهیم شرایط مداخله‌گر

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفاهیم
	مهارت رهبری	یکی از سازه‌های مداخله‌گر در مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری نوع و میزان مهارت رهبری مدیران می‌باشد. شناسایی ویژگی‌های شخصیتی مدیران به ویژه خودشیفتگی که تصمیمات آنها را متأثر می‌سازد و می‌تواند دلیل عدم شایستگی و بی‌کفایتی‌های مدیریتی در سطوح مختلف مدیریت و رهبری سازمان باشد، حائز اهمیت می‌باشد.
	کار تیمی	بخش مهمی از عوامل موفقیت یا ناکامی یک تیم کاری در حوزه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری، پیش و همزمان با شکل‌گیری آن به‌وجود می‌آید؛ مانند: هدف و مأموریت تیم حسابداری مدیریت، انگیزه‌های شخصی، نحوه استخدام و تقسیم مسئولیت‌ها، ساختار و گردش کار، ویژگی‌های شخصیتی مدیر و رهبر تیم از عوامل مداخله‌گر در حوزه حسابداری مدیریت شهرداری می‌باشند.
مهارت‌های رفتاری و اجتماعی	مسئولیت پذیری	مسئولیت پذیری یکی از عوامل مداخله‌گر در حوزه مدیریت درآمدی و هزینه‌های شهرداری می‌باشد. در واقع به کمک این سازه با جهانی شدن و افزایش پیچیدگی‌های تجاری به همراه پیشرفت چشم گیر در فن آوری موجب گردید حسابداری مدیریت در مورد چگونگی استفاده مدیران واحدهای تجاری و غیر تجاری از اطلاعات حسابداری و سایر اطلاعات مالی مباحثی مطرح می‌گردد. این اطلاعات احتیاجات داخلی مدیریت را برآورده کرده و آنها با استفاده از این اطلاعات در جهت موفقیت، پیشرفت و برنامه ریزی واحد اقتصادی اقدامات مؤثری را انجام می‌دهد.
	توانایی هدف گذاری	در حوزه مدیریت درآمدی و هزینه‌های شهرداری باید مشخص شود که همیشه اولویت‌ها و اهدافی که در سازمان وجود دارد در حال تغییر می‌باشد. سازمان‌ها برای اینکه بتوانند در این محیط پایداری خود را حفظ کنند به اطلاعات قابل اتکا و کافی نیاز دارند. بر همین اساس باید مشخص شود که یکی از به‌ترین این اطلاعات که می‌توانید در مسیر کاری خود داشته باشید مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری است.
	مهارت ارتباطی (شبکه سازی)	داشتن توانایی برقراری ارتباط قوی برای در حوزه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری ضروری است. ارتباط مؤثر توانایی انتقال ایده‌ها و اطلاعات را به روشی قابل درک برای همه به مدیریت منابع مالی شهرداری در سطح فردی و گروهی می‌دهد.
مفاهیم اولیه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها	فرآیند بودجه بندی	قدیمی‌ترین مسئله در حوزه مدیریت منابع درآمدی شهرداری با رویکرد رفتاری، فرآیند بودجه بندی است که شامل مشارکت بودجه، اثرات انگیزه، سبک رهبری و ضعیف کردن بودجه می‌باشد.
	مدیریت عملکرد	مقوله اثرگذار به عنوان عامل مداخله‌گر، مدیریت عملکرد می‌باشد که عوامل اقتصادی، داخلی یا خارجی سازمان را به کمک ارزیابی عملکرد از بخش‌های سازمانی توضیح و بررسی می‌شود.
	اطلاعات و تصمیم‌گیری	مقوله اثرگذار به عنوان عامل مداخله‌گر، اطلاعات و تصمیم‌گیری است که شامل ثبات داده‌ها و مسائل مربوط به نمایندگی است.

منبع: یافته‌های پژوهش

جدول (۶): کدگذاری باز و شرایط مربوط به راهبردها

مقوله اصلی	مقوله فرعی	مولفه
اصول مدیریت رفتاری درآمدها و هزینه‌های شهرداری	مباشرت	این مقوله فرعی که یکی از اصول حسابداری مدیریت رفتاری بوده که باعث میگردد روابط و منابع به شکل فعالانه ای مدیریت شود تا از دارایی‌های مالی و غیرمالی، شهرت و ارزش شهرداری‌ها حفاظت شود.
	اعتماد	مباشرت، اعتماد را می‌سازد. پاسخگویی و مذاقه، فرایند تصمیم‌گیری را عینی تر می‌سازد. موازنه منافع تجاری کوتاه مدت در برابر ارزش بلندمدت برای ذینفعان، اعتبار و اعتماد را بهبود می‌سازد.
	ارزش	باعث می‌گردد تاثیر بر ارزش تحلیل و سناریوهای متفاوت شبیه سازی شود. در نتیجه روابط علت و معلولی بین درون داده‌ها و خروجی‌ها به اثبات می‌رسد.
	ربط پذیری	اطلاعات ربط پذیر به سازمان کمک می‌کند تا اطلاعات مورد نیاز برای ایجاد راهبرد و تاکتیک‌های اجرای آنها طرح ریزی شده و منبع یابی شوند.

منبع: یافته‌های پژوهش

توسعه بیشتری دارند (دانایی‌فر و امامی، ۱۳۹۲). از این رو در این مرحله خلق نظریه یا تلخیص نظری مد نظر است. این مرحله کدگذاری انتخابی در گراند تئوری است. اگرچه در کدگذاری محوری مقوله‌ها به صورت نظام مند بهبود یافتند و با زیر مقوله‌ها پیوند داده شدند؛ با این حال این مقوله می‌بایست که برای تشکیل یک آرایش نظری بزرگ تر یکپارچه می‌شدند؛ بنابراین در مرحله کدگذاری انتخابی فرایند یکپارچه سازی و بهبود مقوله‌ها صورت گرفت؛ بنابراین، داده‌های خام مصاحبه‌های پژوهش حاضر پس از کدگذاری و دسته بندی در قالب مفاهیم و مقوله‌ها، به استخراج یک مقوله هسته ای یا پدیده اصلی پژوهش یعنی مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز، بر اساس تأکید گسترده‌ای که مصاحبه شوندگان به این مضمون داشتند، منتهی شد.

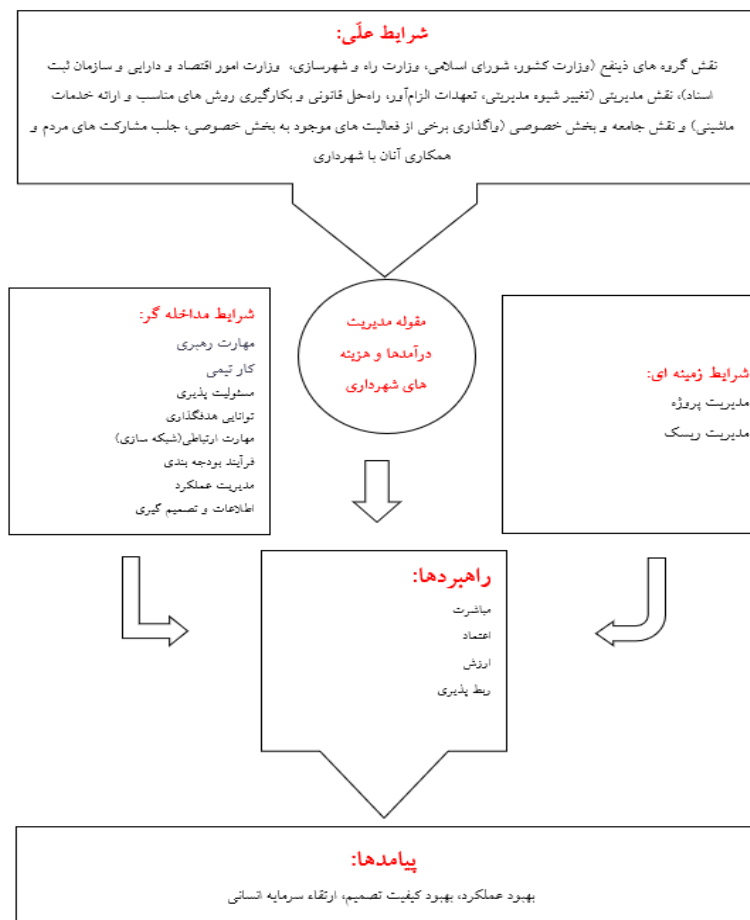
همان طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود اصلی ترین مقوله راهبردی اصول حسابداری مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری می‌باشد که شامل چهار مقوله مباشرت، اعتماد، ارزش و ربط پذیری است.

پیامدها به برون داده‌ها یا نتایج کنش/ کنش متقابل اشاره می‌کنند. در این پژوهش پیامدها در دو مقوله اصلی شامل سطح فردی و گروهی و سطح سازمانی و جامعه است که به ترتیب دارای یک مقوله فرعی بهبود عملکرد، مقوله اصلی دوم شامل بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و ارتقاء سرمایه انسانی طبقه‌بندی شدند، که در جدول ۷ بیان شده است.

سومین مرحله کدگذاری در روش داده بنیاد کدگذاری انتخابی است. این روش عبارتست از فراگرد انتخاب دسته‌بندی اصلی، مرتبط کردن سیستماتیک آن با دیگر دسته‌بندی‌ها، تأیید اعتبار این روابط و تکمیل دسته‌بندی‌هایی که نیاز به اصلاح و

جدول (۷): کدگذاری باز و شرایط مربوط به پیامدها

مقوله اصلی	مقولات فرعی	مولفه
سطح فردی و گروهی	بهبود عملکرد	از اصلی ترین عوامل ایجاد بهبود در مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری، بهبود کیفیت در حوزه مدیریت منابع مالی شخصی و گروهی و بهبود کیفیت در حوزه مدیریت درآمدی و هزینه ای در سطح شهرداری‌ها می‌باشد.
سطح سازمانی و جامعه	بهبود کیفیت تصمیم‌گیری	از اصلی ترین عوامل بهبود کیفیت تصمیم‌گیری مدیریت منابع مالی در سطح سازمانی، شفاف بودن اطلاعات گزارش شده حسابداری مدیریت، درک بهتر گزارش‌ها و افزایش دقت در گزارش‌ها و ارتقاء سرمایه انسانی می‌باشد. همچنین از پیامدهای مهم مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری در سطح سازمانی ارتقاء کیفیت دارایی‌های نامشهود می‌باشد.
	ارتقاء سرمایه انسانی	

شکل (۱): الگوی تجویزی نقد مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌ها در قلمرو شهرداری تبریز

علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای، راهبردها و پیامدهای مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز در اختیار این افراد قرار گرفت تا در مورد آنها در قالب طیف لیکرت، اظهار نظر نمایند. همچنین از آنها خواسته شد که نظرات خود را در قالب پیشنهاد یا اصلاح، به مجموعه اضافه نمایند. در مرحله اول، چند مفهوم ادغام شد و برخی موارد اصلاح گردید. یافته‌های مرحله دوم حاکی از آن بود که خبرگان به اتفاق نظر رسیدند. بنابراین برای تعیین معنی‌داری مقوله‌های استخراج شده با استفاده از پرسشنامه از آزمون دوجمله‌ای در سطح (۰/۵) بهره گرفته شد. به منظور استفاده از این آزمون باید مقادیر داده‌ها را به دو گروه طبقه‌بندی کرد. لذا پاسخ‌های خیلی کم، کم و بدون نظر در گروه اول و پاسخ‌های زیاد و خیلی زیاد در گروه دوم قرار گرفتند.

با توجه به نتایج آزمون دوجمله‌ای در جدول ۸، تمامی مقوله‌ها در سطح ۰/۰۵ معنادار است. بنابراین ابعاد بالا به عنوان مولفه‌های مولفه‌های مدیریت کارای درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز در نظر گرفته شدند.

برای اعتباریابی کیفی الگو از روش دلفی استفاده شده است. هدف از این گام، ارزیابی و پالایش فهرست مقوله‌های اصلی و فرعی با استفاده از یکی از روش‌های توافق جمعی مانند روش دلفی، فیش بول و تل استار است. روش انتخابی برای این پژوهش، روش دلفی است. روش دلفی به عنوان یک روش تجربی معتبر برای دستیابی به توافق جمعی، هنگامی مورد استفاده قرار می‌گیرد که اطلاعات مورد نیاز انتزاعی (ذهنی) بوده و امکان حضور شرکت‌کنندگان در یک مکان برای تشکیل جلسه وجود نداشته باشد. در این پژوهش در دور اول، فهرست مقوله‌ها زیرمقوله‌ها و مفاهیم در اختیار صاحب نظران قرار گرفت تا در مورد آنها اظهار نظر نمایند. در دور دوم، مجموعه عوامل گردآوری شده در اختیار خبرگان گروه دوم قرار گرفت. در نهایت، زیر مقوله‌ها و مفاهیمی که میانگین بالاتری را از نظر خبرگان کسب کرده‌اند، انتخاب شدند. در این پژوهش، در روش دلفی، شرکت کنندگان به تعداد ۱۱ نفر از خبرگان و اساتید دانشگاه بوده و پرسشنامه مورد نظر به صورت ارسال از طریق ایمیل در اختیارشان قرار گرفته است. در دور اول، فهرست مولفه‌ها، شرایط

جدول (۸): گزاره‌های مفهومی مرتبط با مفاهیم به دست آمده از دلفی

Sig	احتمال مشاهده شده		عنوان مقوله
	>3	≤3	
۰/۰۳۵	۰/۸۰	۰/۲۰	نقش گروه‌های ذینفع
۰/۰۰۰	۰/۸۷	۰/۱۳	نقش مدیریتی
۰/۰۳۵	۰/۸۰	۰/۲۰	نقش جامعه و بخش خصوصی
۰/۰۰۷	۰/۸۷	۰/۱۳	مدیریت استراتژیک درآمدها و مدیریت هزینه‌ها
۰/۰۰۰	۰/۸۰	۰/۲۰	مدیریت پروژه
۰/۰۳۵	۱	۰	مدیریت ریسک
۰/۰۰۷	۰/۸۷	۰/۱۳	مهارت‌های رفتاری و اجتماعی
۰/۰۰۰	۰/۸۰	۰/۱۳	مفاهیم اولیه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها
۰/۰۳۵	۰/۸۰	۰/۲۰	اصول مدیریت رفتاری درآمدها و هزینه‌های شهرداری
۰/۰۰۰	۱	۰	سطح فردی و گروهی
۰/۰۳۵	۰/۸۰	۰/۲۰	سطح سازمانی و جامعه

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه‌گیری و بحث

پایدارسازی نظام درآمدی شهرداریها را دستیابی به نظامی، جهت اصلاح ساختار و پایداری و سالم نمودن سیستم تأمین درآمد شهرداریها و دستیابی به بازارهای مالی و پولی، برای تأمین هزینه‌های سنگین احداث زیرساخت‌های شهری تعریف می‌کنند (لاقنا، ۲۰۱۵). از طرفی، مهیا ساختن سیستم و منابعی کارآمد، جهت تأمین نقدینگی و رفع احتیاجات مالی شهرداریها را تأمین مالی گویند (لین^۲ و همکاران، ۲۰۱۵). از این رو، با توجه به نتایج به دست آمده از مصاحبه با خبرگان و نیز اعتباریابی الگو می‌توان گفت در زمینه شرایط علی، بیشتر افراد متخصص و صاحب نظر در زمینه حرفه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز معتقد بودند که مهم ترین عوامل تأثیرگذار بر مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز مقوله‌هایی مانند عوامل داخلی و بیرونی (نقش گروه‌های ذینفع و نقش مدیریتی و نقش جامعه و بخش خصوصی) می‌باشد. مقوله محوری در این پژوهش مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز در سطوح فردی، گروهی، سازمانی و اجتماعی می‌باشد. دو مقوله فرعی یعنی مدیریت پروژه و مدیریت ریسک می‌باشد. مدیریت پروژه می‌تواند زمینه ساز مدیریت منابع مالی شهرداری باشد. بدین معنی یکپارچه سازی تمام جوانب یک پروژه مدیریت منابع مالی، به نحوی که دانش و منابع کافی در زمان و مکان مورد نیاز در دسترس باشند و از همه مهم تر، اطمینان یافتن از اینکه خروجی‌های مورد انتظار به شکل به هنگام، مقرون به صرفه و یا کیفیت کنترل شده ایجاد شوند. مدیریت ریسک در حوزه

مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری زمینه سازی سطوح مختلف آن را فراهم می‌آورد. منظور از مدیریت ریسک در این حوزه، فرآیند شناسایی، ارزیابی، و واکنش به عدم اطمینان ناشی از فعالیت‌های سازمان برای حمایت از دستیابی به اهداف راهبردی مدیریت منابع مالی شهرداری می‌باشد.

شرایط مداخله‌گر دارای دو مقوله اصلی مهارت‌های رفتاری و اجتماعی و مفاهیم اولیه مدیریت درآمدها و هزینه‌ها می‌باشد. اولین مقوله از شرایط مداخله‌گر مهارت‌های رفتاری و اجتماعی است که شامل مقوله‌هایی فرعی مهارت رهبری، کار تیمی، مسئولیت پذیری، توانایی هدف گذاری و مهارت شبکه سازی می‌باشد و مقوله مفاهیم اولیه مدیریت درآمدی و هزینه‌ای شهرداری شامل فرایند بودجه بندی، مدیریت عملکرد و اطلاعات و تصمیم گیری است. تنها مقوله اصلی راهبردی اصول مدیریت درآمدی و زمینه‌ای شهرداری می‌باشد که شامل چهار مقوله مباشرت، اعتماد، ارزش و ربط پذیری است. مباشرت، اعتماد را می‌سازد. پاسخگویی و مذاقه، فرایند تصمیم گیری را عینی تر می‌سازد. موازنه منافع تجاری کوتاه مدت در برابر ارزش بلندمدت برای ذینفعان، اعتبار و اعتماد را بهبود می‌سازد. در این پژوهش پیامدها در دو مقوله اصلی شامل سطح فردی و سطح گروهی و سطح سازمانی و سطح اجتماعی است. در نهایت می‌توان گفت با توجه به نتایج به دست آمده یافته‌های این پژوهش در حالت کلی با نتایج گیسچ و هوانگ (۲۰۱۴)، کن و همکاران (۲۰۱۵)، گویندا و همکاران (۲۰۱۰) و جمشیدی و همکاران (۲۰۱۵) همسو می‌باشد.

² Lin¹ Lagna

فهرست منابع

افشاری، م (۱۳۹۳) ویژگی‌های اساسی مالیات بر ارزش افزوده به عنوان منبع درآمدی قابل اتکاء برای شهرداریها، اقتصاد شهر، شماره ۱۴، ۳۵-۲۶.

برادریان محسنیان. مجتبی، خوراکیان. علیرضا، مهارتی. یعقوب، (۱۳۹۳)، بررسی تاثیر مدیریت ارتباط با مشتری بر رضایتمندی شهروندان مناطق شهرداری مشهد از طری نقش واسط نوآوری مدیریتی در الگوی شهر ایرانی اسلامی، کنفرانس مدیریت شهری.

جعفری. داود، باباجانی. جعفر، کریمی. سمانه، (۱۳۹۳)، ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری تهران، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره ۷، ۱۵-۳۴.

دانایی فرد، حسن، کاظمی، حسین، (۱۳۸۹)، ارتقای پژوهش‌های تفسیری در سازمان: مروری بر مبانی فلسفی و فرایند اجرای روش پدیدارنگاری، مطالعات مدیریت بهبود و تحول، ۲۰(۶۱)، ۱۲۱-۱۴۷.

دانش جعفری داوود؛ کریمی، سمانه (۱۳۹۴) خصوصی سازی خدمات شهری روشی پایدار در تامین مالی و درآمدی شهرداریها مورد مطالعه شهرداری تهران، چهارمین همایش مالیه شهرداریها، دی ماه ۱۳۹۴- تهران.

دانش جعفری، داود و باباجانی، جعفر و کریمی اسبویی، سمانه، (۱۳۹۴)، ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری تهران، فصلنامه اقتصاد و مدیریت شهری، شماره ۷.

داوری، علی؛ رضازاده، آرش (۱۳۹۲) مدل سازی معادلات ساختاری با نرم افزار pls ، انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ اول.

دباران، نیره و نازنین وجدانی درستکار، ۱۳۹۰، بررسی نظام درآمدی شهرداریها و ارائه پیشنهادهایی جهت درآمدزایی پایدار (نمونه موردی: شهر بیضاء)، همایش ملی شناسایی و تبیین راهکارهای تحقق جهاد اقتصادی در شهرداریها، شیراز، شهرداری شیراز.

روزبه، فیروز "بررسی اثرات اجرای مالیات بر ارزش افزوده بر تورم در اقتصاد ایران" فصلنامه پژوهشهای اقتصادی (رشد و توسعه پایدار) سال چهاردهم، شماره سوم، پائیز ۹۳، ۹۳-۱۱۹.

زیادی. کرامت اله، مهدی. علی، مهدیان. معصومه، (۱۳۹۲)، مطالعه و شناخت منابع مالی و ارائه راهکارهایی برای بهبود پایداری درآمد شهرداریها، مجله مدیریت شهری، شماره ۱۳، ۱۰۷-۱۲۴.

با توجه به آنکه الگوی پیشنهادی در این تحقیق در بردارنده سطوح تحلیل مختلفی بوده است، از اینرو سعی گردیده تا پیشنهادهای کاربردی مشخصی بر اساس مسائل و مشکلات عینی و تحلیل یافته‌های حاصل از این پژوهش در قالب مصاحبه-های اکتشافی کیفی با خبرگان و پرسشنامه‌های توزیع شده در بین جامعه مورد بررسی پیشنهاد گردد که در ادامه به شرح آنها پرداخته شده است:

الف- بر مبنای نتایج حاصله و ضرایب مسیر مقوله‌ها و مفاهیم مدل پیشنهادی توصیه می شود در غالب یک طرح مبسوط و جامع، تلاش شود تا الزامات سیاست‌ها و همچنین ماموریت و رسالت مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز در مرکز توجه قرار گیرد و تأکید خاصی بر روی آنها صورت پذیرد. علاوه بر آن پیشنهاد می شود که بستری مناسب تعبیه شود تا سیاست‌ها و قوانین حمایتی کشور در حوزه مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری در وضعیت مناسبی اتخاذ شوند.

ب- توصیه می‌شود به طور کاملا تخصصی و برنامه ریزی شده بر روی زیرساختهای مدیریت درآمدها و هزینه‌های شهرداری تبریز و پتانسیل‌های موجود و همچنین تکنولوژی‌های موجود در حوزه مربوطه بصورت توامان سرمایه گذاری لازم صورت پذیرد.

ج- طبق نتایج پژوهش با توجه به اینکه تأثیر راه‌حل قانونی، نقش گروه‌های ذی‌نفع (وزارت کشور)، نقش گروه‌های ذی‌نفع (بخش خصوصی) و بکارگیری روش‌های مناسب و ارائه خدمات ماشینی بر مدیریت درآمد و هزینه‌های شهرداریها مشاهده گردید. لذا به مدیران شهرداریها پیشنهاد می‌شود بر روی عوامل فوق تمرکز بیشتری نمایند، چون تأثیر مثبت و معنی دار آنها بر روی مدیریت درآمد و هزینه‌های شهرداریها مشاهده گردید. در اجرای پژوهش حاضر، به برخی محدودیت‌ها علی رغم عدم تأثیر بااهمیت بر نتایج، اشاره می‌شود. نخست آن که تعداد مشاهدات، امکان مقایسه نتایج را برحسب نوع فعالیت فراهم نمی‌آورد. دوم آن که ارائه مدلی برای مدیریت درآمد و هزینه شهرداریها، براساس نگرش پاسخ دهندگان صورت گرفته است. هرچند با طرح سوالات کنترلی و موازی در فرایند پخش پرسشنامه، تلاش شد سوگیری پاسخ‌ها به حداقل برسد، به کارگیری شاخصهای عینی می‌تواند به سنجش هرچه دقیق‌تر مدل بقای شرکت‌ها کمک کند.

- نادران، الیاس، رنجبرکی، علی (۱۳۹۲) "پیامدهای اجرای مالیات بر ارزش افزوده و زمینه سازی برای اجرای موفقیت آمیز آن در ایران" فصلنامه مجلس و پژوهش، سال چهاردهم، شماره ۵۶.
- Acosta-Margain Jaime (2014), tax-benefit incidence of value added tax on food and medicine to found progressive social expenditure"; journal of development economics, vol.96, no.4, Pp 76-82.
- Airad, E., & Dubravko, M. (2014), Determinants of House Price Dynamics in Central and Eastern Europe, *Comparative Economic Studies*, 49(3), 367-388.
- Al-Ishaq, P; Hadavand M.(2013), Investigating the new sources of income of municipalities. *Journal of Free Legal Research*, 6 (22): 28-1.
- Antón, A., Boyd, Roy, E., Alejandra, I., María E. (2016), Universal social insurance for Mexico: Modeling of a financing scheme, *Economic Modelling*, 52, pp.838-850.
- Bor, N. (2011), Identify the financial resources of municipalities and the feasibility of providing sustainable urban revenues, as in the case of Nowshahr. Master Thesis, Islamic Azad University, Central Tehran Branch.
- Bordignon, M; Grembi, V; & Piazza, Sa. (2017), Who do you blame in local finance? An analysis of municipal financing in Italy. *European Journal Of Political Economy*, 49, 146-163.
- Caruana, J., (2021), The proposed IPSAS on measurement for public sector financial reporting— recycling or reiteration?. *Public Money & Management*, 41(3), pp.184-191.
- Chattopadhyay, S. (2015), Financing India's Urban Infrastructure: Current Practices and Reform Options. *Journal Of Infrastructure Development*, 7(1), 55-75.
- Chen, H. (2017). Real Estate Transfer Taxes and Housing Price Volatility in the United States. *International Real Estate Review*, 20, 207-219.
- Chetan, V., Hitesh, V. (2011), Creative Financing of Urban Infrastructure In India Through Market based Financing and Public Private Partnership Options. University of Toronto, new Delhi National Institute of Public Finance and Policy new Delhi, No.3-7.
- document under USAID contract, (2012), " A Guide to Enhancing Municipal Revenue" The views expressed in this document do not necessarily reflect the views of USAID or the Unites States Government.
- Garcia-Palomares,(2010), urban sprawl and travel to work: the case of the metropolitan area of Madrid, *Journal of Transport Geography* 18,197-213.
- Giesecke, J. A. & Hoang N. T. (2014), "Modeling value-added tax in the presence of multi-production and differentiated exemptions", *Journal of Asian Economics*, vol. 21(2), pages 156-173, April.
- Govinda, R. M., Bird, R.M. (2010), Urban Governance and Finance India, University of Toronto, new Delhi National Institute of Public Finance and Policy, new Delhi, No 7-9.
- سهرابی. روح اله و صفری. آروز، (۱۳۹۹)، شناسایی و رتبه بندی مهم ترین روشهای تامین درآمدی پایدار شهرداری (مطالعه موردی: شهرداری همدان، اقتصاد شهری، دوره ۴، شماره ۲، ۱۷-۳۹.
- عباسی. محمدعلی، باقری. علی، (۱۳۹۲)، راههای تامین درآمد پایدار برای شهرداریهای کشور، مجله اندیشه و پژوهش، شماره ۹۸، ۱۸-۲۹.
- عرب مازار، عباس، زایر، آیت "برآورد ظرفیت بالقوه اقتصادی مالیات در ایران" فصلنامه مالیات، سال شانزدهم، شماره ۲، پاییز ۱۳۹۳.
- علی‌آبادی، جواد و جلال معصوم، ۱۳۸۱، چالش‌های مدیریت شهری در ایران، مجله شهرداری‌ها، انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور، سال سوم، شماره ۵۳ فلاحی، علی و همکاران (۱۳۹۳) "برآورد ظرفیت مالیاتی کشور با استفاده از شبکه‌های عصبی" فصلنامه مالیات، سال هجدهم، شماره ۸، بهار و تابستان ۱۳۹۳.
- قادری، جعفر، (۱۳۸۵)، ارزیابی نظام مالی و درآمدی شهرداریها در ایران، فصلنامه بررسیهای اقتصادی، دوره سوم، شماره ۲.
- قائدان. امین الله و دقیل زاده. یاسمین، (۱۳۹۹)، ارزیابی پایداری درآمدها و هزینههای شهرداری شاهین شهر، پژوهشهای مکانی فضایی، سال ۴، شماره ۲، ۶۲-۸۴.
- قنبری. ابوالفضل، موسوی. میرنجف، سعیدآبادی. رشید و باقری. علی، (۱۴۰۱)، راهکارهای توانمندسازی افزایش درآمد شهرداریها در شهرهای کوچک (مطالعه موردی: شهر زارچ)، جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۲، شماره ۲، ۴۱-۵۸.
- قنبری. ابوالفضل، موسوی. نجف، سعیدآبادی. رشید، باقری. علی، (۱۳۹۰)، راهکارهای توانمندی افزایش درآمد شهرداریها در شهرهای کوچک، مجله جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۲، شماره ۲، ۴۱-۵۸.
- کاظمیان، غلامرضا و زهره عابدینی، (۱۳۹۰)، آسیب‌شناسی مدیریت یکپارچه شهری در تهران از منظر سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری شهری، نشریه هنرهای زیبا - معماری و شهرسازی، شماره ۴۶.
- مظفری، غلامحسین، پاپلی یزدی، م. ح؛ وثوقی، فاطمه؛ حاتمی نژاد، حسین (۱۳۹۵) نشریه پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال هفتم، شماره ۲۴، بهار ۱۳۹۵.
- مهندسان مشاور هامونپاد، (۱۳۸۵)، شیوه‌های افزایش درآمد و کاهش هزینههای شهرداری، تهران.

- Mozaffari, G., Papoli Yazdi, M. H., Vossughi, F., & Hataminejad, H. (2017), Proposal of Financing the Revenue
- Navarro, A. M., Llanto, G.M. (2014), Financing Infrastructure in the Philippines: Fiscal Landscape and Resources Mobilization, Discussion Paper Series, 01, Philippine Institute for Development Studies.
- Navarro, A. M., Llanto, G.M. (2014), Financing Infrastructure in the Philippines: Fiscal Landscape and of land cover types for urban planning «.Journal of Landscape and Urban Planning 52 www.elsevier.com/locate/landurbplan, PP.1–20.
- Nouiraa and Mohamed Kouni (2021), Optimal government size and economic growth in developing and MENA countries: A dynamic panel threshold analysis, Middle East Development Journal vol13, issue1.
- Obaidizade ,Sh; Haji Lou ,M. (2016), Investigating the role of urban tourism in creating hidden income-generating opportunities: Tehran Municipality. Tehran: The First International Conference on Urban Economics (with the approach of resistance economics, action and practice), Iranian Scientific Association of Urban Economics, September 4-7, pp. 112-124.
- Rossi, FM., Nicolo, G. and Argento, D., (2020), Non-financial reporting formats in public sector organizations: a structured literature review. Public budgeting, accounting & financial management, 32(4), pp.639-669.
- Saade, Raafat George; & Nijher, Harshjot. (2016), Critical success factors in enterprise resource planning implementation: A review of case studies. Journal Of Enterprise Information Management, 29(1), 72–96.
- System of Municipalities and Proposing a Framework (Case Study: Tehran Municipality). Geographical Researches Quarterly Journal, 31(4), 24-44.
- Venkatraman, S; & Fahd, K. (2016), Challenges and Success Factors of ERP Systems in Australian SMEs. Systems, 4(2), 1-20.
- Wong, Ch; P-W. Bird, R. M. (2006), China's Fiscal System: A Work in Progress, University of Washington and University of Toronto.
- Yari,h. (2012), Review of municipal financing methods. Organization of Municipalities and Rural Affairs, Rah-e Danesh Publishing.
- Yarmohammadian, N; Moridiyan Pir Doosti ,A, Nasr Isfahani ,R. (2018). Prioritization and analysis of participatory financing methods for urban projects. Financial management strategy. 6 (22): 81-108.
- Izadfar, N., Izadfar, E. (2021), Identifying a conceptual model for achieving urban sustainable regeneration from the perspective of a future studies. Urban Environment Policy, 1(1), 27-44.
- Jacobs, N. P. (2019), Local government revenue enhancement: a case study of Umsobomvu Local Municipality (Doctoral dissertation, Stellenbosch: Stellenbosch University).
- Jamshidi, A.R; Rahimi,M; Ahmadi Gandamani ,M.(2015), Sustainable revenues required for development, development and dynamic and efficient management of Shiraz Municipality. New Urban Management Quarterly, 3 (8): 24-1.
- Jim C.Y and Wendy Y,Chen (2010), Habitat effect on vegetation ecology and occurrence on urban masonry walls, journal homepage: www.elsevier.de/ufug, pp 169-178.
- Kashkoli, MA; Bagheri Kashkoli A. (2011), Ways to provide sustainable income for the country's municipalities. Municipalities, 10 (98): 27-18.
- Keen, Michael. & Lockwood, Ben. (2015), "The value added tax: Its causes and consequences", Journal of Development Economics, Vol. 92, No. 2, Pp 138-151.
- Lagna, A. (2015), Italian municipalities and the politics of financial derivatives: Rethinking the Foucauldian perspective. Competition & Change, 19(4), 283–300.
- Lalehpour ,M.(2014), Explaining the relationship between the financing system of Tehran urban management and its physical-spatial organization. Journal of Urban Management Studies, 6 (19): 29-17. (In Persian)
- Li. L., R. Krishnan and A. Newman, (2008), "The effect of disseminating relative performance feedback in tournament and individual performance compensation plans", The Accounting Review 83(4), 893-913.
- Lin, George CS; Li, Xun; Yang, Fiona F; & Hu, Fox ZY. (2015), Strategizing urbanism in the era of neoliberalization : State power reshuffling, land development and municipal finance in urbanizing China. Urban Studies, 52(11), 1962–1982.
- Lohri, C, Camenzind, E, Zurbrugg, C, (2014), " Financial sustainability in municipal solid waste management – Costs and revenues in Bahir Dar, Ethiopia" , journal homepage: www.elsevier.com/ locate/wasman, Waste Management 34, 542–552.
- Maguire, S; Ojiako, U; & Said, Al. (2010), ERP implementation in Omantel: a case study.Industrial Management & Data Systems, 110(1), 78–92.
- Mesgari, S; Naimi Siddiq ,A; Abdul Shah ,M.(2018), Investigating the factors affecting the income of municipalities and presenting appropriate strategies in order to create a sustainable income. Journal of Geographical Research, 33 (2), pp. 74-89.
- Mohanty. P. K et al.(2007), Municipal Finance In India: An assessmen, Department of Economic Analysis and Policy Reserve Bank of India Mumbai, Development Research Group, No 26.

Accounting Knowledge & Management Auditing

Vol. 16/ No. 62/ Summer 2027

The management model of Tabriz municipality's incomes and expenses (Ground approach)

Jafar Dashti

PhD student of accounting, Bonab branch, Islamic Azad University, Bonab, Iran
j.dashti.acc.phd@gmail.com

Asgar Pakmaram

Assistant Prof., Faculty of Literature and Humanities, Islamic Azad University Bonab Branch, Bonab, Iran.
(Corresponding Author)
Pakmaram@bonabiau.ac.ir

Abstract

The purpose of this research is to present an efficient model of Tabriz municipality's revenue and expenses management using a qualitative approach (foundation data theory). The tool for collecting information is a semi-structured interview with experts, and for this purpose, in the qualitative part, using a purposeful sampling approach (snowball), interviews were conducted with 11 experts who had opinions and experience in the field of municipal income and expenditure management. deep until the saturation stage. Based on the presented model, the most important causal conditions, in general, the results showed that in the field of causal conditions, most of the experts and experts in the field of management of income and expenses of Tabriz municipality believed that the most important factors affecting the management of income and The expenses of Tabriz municipality are the categories of internal and external factors (the role of interest groups and the role of management and the role of society and the private sector). Two subcategories are project management and risk management. Intervening conditions have two main categories of behavioral and social skills and basic concepts of income and expense management. The first category of intervening conditions is behavioral and social skills, which includes sub-categories of leadership skills, teamwork, responsibility, ability to set goals, and networking skills, and the category of basic concepts of municipal income and expense management, including the budgeting process, performance management, and information. and decision-making. Also, the consequences in two main categories include individual level and group level and organizational level and social level.

Keywords: income management, cost management, Tabriz municipality, Ground approach.